

Ombudsman Metropool Amsterdam
t.a.v. de heer Munish Ramlal
Jacob Bontiusplaats 9
1018 LL, Amsterdam

Amsterdam, 15 maart 2023
Betreft: de (zoveelste) slag om de Wallen

Geachte heer Ramlal,

Maandag 6 maart jl. zonden wij een 13 pagina's tellende brandbrief naar de gemeenteraad waarin wij namens onze leden kritiek en frustratie hebben geuit over de maatregelen en regels die over ondernemers op de Wallen, waaronder sekswerkers, worden uitgestort om beweerde overlast van een zeer beperkt deel van de toeristen in onze buurt te beteugelen.

De kritiek van Biz Burgwallen is tevens gericht op het proces waarop de maatregelen met gemak door de gemeenteraad zijn geloodst. De brief, waarvan wij een kopie bijsluiten, stelt derhalve ook het functioneren van de raad zelf ter discussie. Eind vorig jaar liet de raad de afhandeling van ons vorige raadsadres over de vervroegde sluitingstijden per 1 april a.s. bijvoorbeeld doodleuk over aan het college. Daarmee liet de raad blijken onze brieven en standpunten niet serieus te nemen. De gemeenteraad hoort het afhandelen van zaken die bij de raad worden aangekaart niet zonder nadere motivering over te laten aan het college, al helemaal niet waar het gaat om maatregelen die de Wallen aangaan. De raad dient het college juist te controleren en kritisch te bevragen. Vooral als er haken en ogen zitten aan maatregelen die het college voorstelt, en dat is het geval bij de maatregelen waartegen wij in verzet komen. Die zullen namelijk geen effect hebben op de drukte en overlast in het gebied waar de maatregelen van toepassing zijn en gaan horecaondernemers en sekswerkers alleen maar geld kosten, veel geld.

De verhouding tussen de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders staat helder beschreven in de in 2002 ingevoerde Wet dualisering gemeentebestuur. Sinds de invoering van die wet zijn de rollen, taken en posities van de raad en het college strikt gescheiden. College en gemeenteraad hebben zelfs ieder een eigen ambtenarenapparaat tot hun beschikking om hun taken goed te kunnen vervullen.

Pagina 1 van 6

In Amsterdam legt de gemeenteraad het college de laatste jaren geen strobreed in de weg om (niet werkende) maatregelen te nemen om beweerde overlast op de Wallen tegen te gaan, maatregelen die stuk voor stuk zijn bedacht zonder rekening te houden met de belangen van de ondernemers op wie de maatregelen van toepassing zijn en erdoor worden benadeeld.

In onze brandbrief hebben we een voorbeeld genoemd van een nieuw bestemmingsplan waarin het college een decennialang bestaande functie van twee panden op de Wallen zomaar heeft verboden, terwijl er nog vergunningprocedures lopen. De raad heeft daarmee ingestemd zonder er één kritische vraag over te stellen, mogelijk omdat het college de raad bij het voorstellen van het bestemmingsplan heeft voorgehouden dat de burgemeester de uitkomst van die vergunningprocedures zó kansrijk acht, dat de functie die de panden jarenlang hebben vervuld, alvast kan worden verboden. Geen raadslid die heeft gewezen op de dubbele pet die de gemeente op heeft; als vergunningverlener én als bepaler van de ruimtelijke ordening. In het kader van het bestemmingsplanbesluit is ook niet gesproken over gevolgen voor de betrokken en gedupeerde ondernemers. Welnu, de burgemeester heeft de eerste rechtszaak daarover al verloren.

Gesprekken met vertegenwoordigers van Biz Burgwallen en andere ondernemersvereniging in het gebied over voorgestelde beleidsmaatregelen vinden plaats voor de vorm, om inspraak of om een zogenaamd constructief overleg te suggereren, meer niet. De besluiten staan al vast. Daar kan en mag niets meer aan gewijzigd worden, zo hebben wij ervaren.

Besluiten die ten aanzien van de Wallen worden genomen lijken zodoende hamerstukken die vooraf met raadsleden van de partijen die deel uitmaken van het college, in achterkamertjes zijn 'geregeld'. Zonder klokkenluider uit het gemeentekamp valt dat nooit te bewijzen, maar die indruk beklijft.

Neem de besluitvorming rond de komst van een erotisch centrum in een ander stadsdeel, zogenaamd om de Wallen en haar bewoners te ontlasten. Die besluitvorming is in nevelen gehuld. Wat iedereen lijkt te zijn vergeten is dat het voorgestelde erotische centrum buiten het Wallengebied één van de vijf door de burgemeester voorgespiegelde 'toekomstscenario's' was voor raamprostitutie op de Wallen. Zonder aan te tonen dat alle voors en tegens van alle overige scenario's uitputtend zijn onderzocht, kwam ineens als donderslag bij heldere hemel het erotisch centrum als winnaar uit de bus rollen. En de raad stemde daar, zonder al teveel vragen, mee in. Geen raadslid die zich blijkbaar heeft afgevraagd: Hoe en wanneer zijn alle andere scenario's dan onderzocht, waar zijn de onderzoeksrapporten?

De deels zwartgelakte en geanonimiseerde documenten die wij op grond van de toen nog geldende Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob) van de gemeente hebben ontvangen, werpen geen helder licht op de besluitvorming. In tegendeel. Uit de Wob-stukken is wel gebleken dat er door ambtenaren alvast een schatting is gemaakt van de planschade bij het sluiten van ramen op de Wallen.

Er is zelfs een (zwartgelakt en dus onleesbaar) bedrag berekend wat de gemeente naar schatting verschuldigd zou zijn bij het sluiten van alle ramen op de Wallen. Hieruit blijkt dat het college van burgemeester en wethouders het liefst van alle raamprostitutie op de Wallen af willen, al spreken zij die wens niet letterlijk uit.

Vooraf de mening van bewoners telt in Amsterdam, zo heeft het huidige en ook het vorige college duidelijk gemaakt bij haar aantreden. Het op een voetstuk plaatsen van bewoners door gemeentelijke politici levert stemmen op, maar zorgt ook voor polarisatie waarbij, zowel door politici als door bewoners, wordt neergekeken op ondernemers. Die standaard houding ten opzichte van ondernemers komt het ondernemersklimaat in het Wallengebied niet ten goede.

Een fractievoorzitter van een partij die deel uitmaakte en nog steeds deel uitmaakt van het college riep in de vorige collegeperiode tijdens een openbare raadsvergadering dat ondernemers op de Wallen *“geld verdienen over de ruggen van ons Amsterdammers”*. Het dedain van politici die neerkijken op wallenondernemers is ronduit stuitend. Door ondernemers op een dergelijke wijze weg te zetten en te *framen*, zet je bewoners bewust op tegen wallenondernemers die er al jaren hun bedrijf hebben en gewoon het beste voor hebben met de buurt maar daar ook hun geld verdienen.

Het publiekelijk wegzetten van ondernemers op de Wallen als ordinaire geldwolven die profiteren van toeristenbezoek aan de hoofdstad, zal vast bedoeld zijn om de bij de machthebbende partijen klagende bewoners te paaien en naar de mond te praten. Politici hopen met zulke uitlatingen weer voldoende stemmen te krijgen bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen. Het zijn tenslotte de bewoners die er in het stemhokje voor moeten zorgen dat politieke partijen, met ieder een eigen agenda, aan de macht komen en daar kunnen blijven. Ondernemers en hun personeel daarentegen, die minstens zoveel belang hebben bij een goed, eerlijk en transparant gemeentebeleid ten aanzien van hun buurt, krijgen te maken met allemaal eenzijdige op het stadhuis bedachte maatregelen. Ondernemers doen er voor de meeste gemeentepolitici nauwelijks toe.

Dat verklaart waarom partijen die traditioneel opkomen voor ondernemers, doorgaans veel minder goed vertegenwoordigd zijn in colleges en gemeenteraden dan je op grond van de landelijke politieke verhoudingen zou mogen verwachten.

MKB-ondernemers nemen financiële risico's, zorgen voor werkgelegenheid en houden de lokale economie draaiende. Ook op de Wallen, waar veel inkomsten worden gegenereerd voor de stad. Ondernemers hebben vaak een andere kijk op zaken dan politici en ambtenaren. Zij denken in oplossingen.

Als overlast wordt ervaren van een klein deel van de bezoekers van de Wallen, denkt een ondernemer meteen: pak de oorzaak aan; treedt op tegen die herrieschoppers en dealers. Maar in tegenstelling tot in de jaren '80, '90 en '00, lopen er nauwelijks nog agenten op straat op de Wallen, en 's nachts al helemaal niet.

De burgemeester verschuilt zich voortdurend achter het argument dat voor meer politie en handhaving op de Wallen eenvoudigweg geen 'capaciteit' is. Een ondernemer denkt daarentegen: waar een wil is, is een weg. Die wil ontbreekt echter volledig op het stadhuis.

Een berekening wat het kost om enkele klagende bewoners op de Wallen aan wie de burgemeester zo nodig nachtrust wil gunnen, een verhuiskostenvergoeding aan te bieden, of met hulp van Stadsgoed een woningruil voor te stellen, ontbreekt bij de Wob-stukken die openbaar zijn gemaakt in het kader van de besluitvorming m.b.t. het erotisch centrum. Hieruit mag je concluderen dat het gunnen van nachtrust aan een paar bewoners helemaal niet het primaire doel is van al die maatregelen, ook al beweert de burgemeester dat.

Amsterdam heeft van oudsher al een erotisch centrum: de Wallen. Dat hoeft helemaal niet verplaatst te worden of uit de middeleeuwen te worden gehaald, zoals een fractievoorzitter van een van de collegepartijen onlangs verkondigde in De Telegraaf. Met het vergoeden van een verhuizing van een klagende groep bewoners is de gemeente veel voordeliger uit. De gemeente Amsterdam zit krap bij kas. Er moet nog veel achterstallig onderhoud aan bruggen en kades worden weggewerkt in de stad. Er is helemaal geen geld om (veel) ramen op de Wallen te sluiten waardoor de overlast – alleen in de perceptie van het college – zou verminderen. Dus moeten ondernemers op de Wallen worden dwarsgezet totdat ze uit zichzelf stoppen. Dat kost de gemeente het minste geld. Horecaondernemers en sekswerkers 2 jaar lang de meest lucratieve uren afnemen in het drukke weekend, moet hier kennelijk voor zorgen. De burgemeester heeft dat onlangs ook min of meer toegegeven in 'Het gesprek met de burgemeester' op AT5.

Daarin stelde zij: *“De komst van een erotisch centrum moet het aantal ramen op de Wallen verminderen. Dat is de afspraak. Dat kan je afdwingen door verdere vernauwing van de sluitingstijden, met de gordijnen dicht.”*

Aan het slot van onze brandbrief hebben wij de raad verzocht ons eerdere raadsadres, dat de raad op 21 december 2022 voor afhandeling doorzond naar het college, alsnog te lezen en de daarin genoemde argumenten alsnog tot zich te nemen. Daarnaast hebben wij raadsleden die naar aanleiding van de brief nader geïnformeerd willen worden over de werkelijke situatie in het Wallengebied, verzocht zich bij ons te melden. Daar kwam welgeteld één reactie op, van de fractievoorzitter van BIJ1.

Enig begrip voor de raadsleden is er wat ons betreft ook. Aan het begin van dit jaar lazen wij in Het Parool dat de 45 Amsterdamse raadsleden tegen grenzen aan lopen. De werkdruk zou ‘zeer hoog’ zijn waardoor raadsleden hun werk niet goed kunnen doen. Dat zou blijken uit een enquête die de krant heeft gehouden onder de raadsleden. Zij gaven toe niet altijd toe te komen aan het lezen van stukken die nodig zijn om debatten te voeren en te weinig tijd te hebben voor werkbezoeken.

Het Parool meldde echter ook: *‘Een handvol raadsleden vindt overigens dat het meevalt met de werkdruk en dat de raad vooral de hand in eigen boezem moet steken. Genoemd wordt dat raadsleden beter moeten kiezen waar ze hun tijd aan besteden. Zo zouden sommigen te veel tijd besteden aan zichtbaarheid en media-aandacht in plaats van inhoudelijke dossiers.’*

Tien dagen later kopte De Telegraaf in hun wekelijkse Amsterdam-bijlage: ‘Oppositie aan ketting door spreektijdlimiet’. Door de weinige spreektijd die leden van de oppositiepartijen krijgen, kunnen zij het college lang niet altijd goed controleren waardoor je een “heel ongelijk speelveld” krijgt, concludeerde De Telegraaf na gesprekken met Amsterdamse raadsleden.

Als de bevindingen van Het Parool en de berichten in De Telegraaf kloppen, heeft het college vrij spel in Amsterdam, ook ten aanzien van het uitvoeren van haar Wallenbeleid.

En dan is er nog het ambtenarenapparaat dat van 2008 tot en met 2017, tien jaar lang met man en macht aan Project 1012 heeft gewerkt, om vervolgens te worden geconfronteerd met een rapport van de rekenkamer die Project 1012 na afloop heeft beoordeeld op resultaten. In het rapport concludeert de rekenkamer dat het project als mislukt kan worden beschouwd. Frustratie alom bij de bij het project betrokken ambtenaren. Sommigen van hen hebben die frustratie ook geuit in de media.

De persoon die destijds projectleider was van Project 1012 is thans directeur Openbare Orde en Veiligheid en wordt in de media ook wel de belangrijkste adviseur genoemd van de burgemeester. Zou die adviseur de burgemeester soms hebben geadviseerd om opnieuw een poging te doen om de aloude historische prostitutie- en uitgaansbuurt te transformeren door – in het verlengde van Project 1012 – nog meer raambordelen te sluiten, desnoods allemaal? We weten het niet en kunnen er alleen maar naar gissen. Het Wallenbeleid van het zittende college lijkt in elk geval een beleid waar de raad nauwelijks invloed op heeft en ondernemers het onderspit delven.

Wij verzoeken u om deze brief en de bijlagen met aandacht te lezen. Daarna zouden wij als bestuur graag met u kennismaken om met u van gedachte te wisselen over het hiervoor gestelde.

Hoogachtend,

Frits Voet
voorzitter

Bijlagen:

- kopie brandbrief d.d. 6 maart 2023 aan de gemeenteraad, inclusief bijlagen